

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobců: **a) Mgr. E. J., a b) Mgr. J. N.**, proti žalovanému: **Městský úřad Proseč**, se sídlem náměstí Dr. Tošovského 18, Proseč u Skutče, zast. Mgr. Tomášem Novotným, advokátem, se sídlem U Cihláře 3888, Havlíčkův Brod, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Ing. M. R., zast. JUDr. Jiřím Kosem, MSc., advokátem, se sídlem Smilova 373, Pardubice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 13. 11. 2024, č. j. 52 A 91/2018-432,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek vůči rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 13. 11. 2024, č. j. 52 A 91/2018-432.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci a) a b) (dále společně jako „žalobci“) se domáhali v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), vydání rozsudku, jímž by krajský soud určil, že závěr učiněný žalovaným ze závěrečné kontrolní prohlídky stavby rodinného domu na pozemku st. X v k. ú. P. u S. dne 31. 8. 2017 na základě oznámení stavebníků Ing. M. R. a PharmDr. P. R. započít s užíváním stavby je nezákonným zásahem. Dále požadovali, aby krajský soud zrušil protokol ze závěrečné kontrolní prohlídky stavby rodinného domu na pozemku st. X v k. ú. P. u S. vyhotovený žalovaným dne 31. 8. 2017 na základě oznámení stavebníků Ing. M. R. a PharmDr. P. R. započít s užíváním stavby. Domáhali se také určení, že ne zahájení řízení žalovaným z moci úřední o nařízení odstranění stavby č. p. X v P. u S., na ulici P., podle § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), je nezákonným zásahem a konečně požadovali, aby krajský soud přikázal žalovanému neprodleně zahájit řízení o nařízení odstranění stavby č.p. X v P. u S., na ulici P..

[2] Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) určil, že ne zahájení řízení z moci úřední o odstranění stavby č. p. X v P. u S., na ulici P., je ze strany žalovaného nezákonným zásahem (výrok I.) a dále žalovanému přikázal, aby

neprodleně zahájil řízení o nařízení odstranění stavby č. p. X v P. u S., na ulici P. (výrok II.). Výroky III. až VI. rozhodl o nákladech dosavadního řízení.

[3] Žalovaný [dále jen „stěžovatel a“) a osoba zúčastněná na řízení [dále jen stěžovatel b)], (společně též jako „stěžovatelé“), se nyní proti napadenému rozsudku brání kasačními stížnostmi, jejichž součástí každý z nich učinil rovněž návrh na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem.

[4] Tyto návrhy odůvodňují totožně tím, že hrozící újma spočívá v tom, že stěžovatel b) by byl nucen v případě zahájení řízení o odstranění stavby vynaložit značné náklady k přípravě a podání návrhu na dodatečné povolení stavby a pokud by ve lhůtě tento návrh nepodal, mohlo by v důsledku toho dojít až ke zcela bezdůvodnému odstranění stavby rodinného domu a k dalším závažným následkům s tím spojeným [rodinný dům je např. zatížen zástavním právem k hypotečnímu úvěru, vedlejší stěžovatel b) zde má trvalé bydliště, atp.].

[5] Žalobci se vyjádřili k návrhu na přiznání odkladného účinku učiněného stěžovatelem a) tak, že z návrhů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti lze dovodit, že oba stěžovatelé postupují v součinnosti a předávají si vzájemně informace. Stěžovatel a) však ve svém návrhu nedostatečně odůvodňuje svá tvrzení a nedokládá, v čem mu reálně hrozí vznik újmy a v čem by se negativně projevilo v jeho ve sféře zahájení řízení o nařízení odstranění stavby. Tento stěžovatel tedy podle žalobců nedoložil, že tvrzená újma je bezprostřední a v příčinné souvislosti s právními účinky napadeného rozsudku. Podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 téhož zákona proto nejsou podle žalobců v případě stěžovatele a) splněny. Z uvedených důvodů navrhuji, aby tento návrh stěžovatele a) Nejvyšší správní soud zamítl.

[6] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovateli dospěl k závěru, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v případě stěžovatele b) splněny.

[7] Zdůrazňuje přitom, že je třeba mít na paměti mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

pokračování

[9] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, vyslovil, že k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je nutné naplnit tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Vznik takto chápané újmy nadto musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu.

[10] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že povinnost tvrdit a prokázat skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly újmu, která je nepoměrně větší, než může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, stíhá samotného stěžovatele; přičemž postačuje pouhý předpoklad tvrzené újmy. Stěžovatel je tedy pro úspěšnost svého návrhu povinen tvrdit včas, úplně a konkrétně rozhodné skutečnosti o vzniku nenahraditelné újmy. Soud tedy není oprávněn zjišťovat splnění uvedených podmínek z úřední povinnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017-20). Naznačené povinnosti tvrzení stěžovatel b) v nynější věci dostal.

[11] Nejvyšší správní soud má za to, že situace, kdy stěžovateli a) bylo napadeným rozsudkem uloženo neprodleně zahájit řízení o odstranění stavby stěžovatele b), představuje pro stěžovatele b) závažnou a reálně hrozící újmu. Jednak by takový postup byl spojen s finančními i časovými náklady, a jednak by následek v podobě odstranění stavby nebylo možné ani při následném vyhovění kasační stížnosti podané tímto stěžovatelem již nastalý stav obnovit. Je proto nepochybné, že odstranění stavby před tím, než bude s konečnou platností rozhodnuto v řízení o kasační stížnosti by v případě úspěchu stěžovatele b) v řízení o kasační stížnosti v podstatě učinilo toto rozhodnutí kasačního soudu pouze akademickým rozhodnutím, které by stěžovateli b) bylo způsobilé poskytnout pouze hypotetickou a ve své podstatě neúčinnou ochranu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2016, č. j. 6 As 107/2016-40). Případný úspěch ve věci by tak bez současného přiznání odkladného účinku neměl pro stěžovatele b) reálný význam, neboť odstranění stavby by pro stěžovatele b) mělo nevratné následky.

[12] Naproti tomu z ničeho v nynější věci neplyne, že by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vznikla jiným osobám újma nepoměrně větší, než jaká hrozí stěžovateli b) v případě jeho nepřiznání. Žalobci ve svém vyjádření k uvedenému ničeho netvrdí a ani z obsahu spisového materiálu nic takového *prima facie* dovodit nelze. První a druhá z výše uvedených podmínek pro přiznání odkladného účinku je tudíž splněna.

[13] Pokud jde o rozpor s důležitým veřejným zájmem, přestože si je Nejvyšší správní soud vědom důležitosti veřejného zájmu na dodržování předpisů v oblasti stavebního práva a na tom, aby stavby byly zřizovány na základě k tomu příslušným orgánem vydaných povolení, dovedl, že tento důležitý veřejný zájem v posuzovaném případě nepřeváží výše opakovaně zmíněné negativní a nezvratné následky spojené s odstraněním stavby. Přitom právě k neprodlenému zahájení řízení o nařízení odstranění stavby krajský soud stěžovatele a) v napadeném rozsudku zavázal. S ohledem na skutečnost, že přiznání odkladného účinku toliko odsouvá účinky napadeného rozsudku po dobu, kdy bude jeho zákonnost

přezkoumávána kasačním soudem, lze uzavřít, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Nejvyšší správní soud tudíž dovedl naplnění všech shora vymezených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 téhož zákona, a to na základě návrhu učiněného stěžovatelem b), proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38).

[15] V případě stěžovatele a) sice naplnění shora vymezených předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nedovodil, neboť z ničeho neplyne, v čem by tomuto stěžovateli vznikla nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti újma nepoměrně větší než jiným osobám, to však nic nemění na výše vysloveném závěru o tom, že kasační stížnosti byl odkladný účinek přiznán na základě návrhu učiněného stěžovatelem b).

[16] Závěrem Nejvyšší správní soud pro úplnost připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu